

ZAKŁADY PRZEMYSŁU WAPIENNICKIEGO
„TRZUSKAWICA” Spółka Akcyjna
ZAKŁAD KUJAWY
88-192 Piechcin
tel.052 – 3834400, tel./faksas 052 - 4498

KRS 0000096034; NIP 657-038-67-32; ING Bank Śląski S.A. 97105000861000002203571902
<http://www.trzuskawica.pl> el. paštas: info@trzuskawica.pl

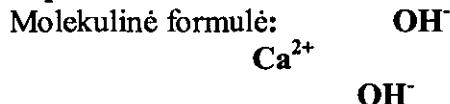
SAUGOS DUOMENŲ LAPAS

Pildymo data: 2008-06-06

II leidimas

1. PREPARATO IR ĮMONĖS PAVADINIMAS

1.1 Preparato pavadinimas: kalcio dihidroksidas

Prekybinis pavadinimas: statybinės kalkės EN 459-1 CL 90-S
gesintos kalkės

1.2 Preparato panaudojimas: statybinių ir tinko skiedinių, betono, kalkinių
dažų gamyboje, chemijos pramonėje, aplinkosaugoje ir kelių
statyboje

1.3 Gamintojo pavadinimas: Zakłady Przemysłu Wapienniczego
„Trzuskawica” S.A., Zakład Kujawy
88-192 Piechcin
tel. 052 3834400, faksas 052 3834498,
el. paštas: info@trzuskawica.pl

1.4 Telefonas skubiai informacijai suteikti: 052 3834408 (dirba 24 val.)

2. PREPARATO GALIMI PAVOJAI: Preparatas néra klasifikuojamas 67/548/EEB
direktyvos I priede

Klasifikacija: dirgli medžiaga.

Pavojai:

Medžiaga dirgina kvėpavimo takus ir odą (R37/38).

Gali būti rimto akių sužalojimo priežastimi (R41).

Kiti pavojai: kelia dulkes

Pavojai aplinkai ir galima žala žmonių sveikatai yra susiję su medžiagos fizinėmis ir
cheminėmis savybėmis: odos dirginimas arba nudegimas, akių pažeidimas.

3. SUDĒTIS/INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS

Kalcio dihidroksidas - 90-94% (CAS: 1305-62-0, EINECS (WE): 215-137-3);
X_i; R37/38; R41 (žiūrėk 16 punkta)

Kalsio oksidas - maks. 2,5% (CAS: 1305-78-8, EINECS: 215-138-9)
X_i; R37/38; R41

Kalcio karbonatas - maks. 2,5% (CAS: 1317-65-3, EINECS: 215-279-6)

4. PIRMOJIOS MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONĖS

Preparato patekimo į organizmą būdas	Simptomai	Pirmosios pagalbos suteikimo būdas
Ikvėpus	Kosėjimas,	Išvesti iš vienos, kur yra preparatas, saugoti,

	deginimo jausmas, trumpas kvėpavimas	kad organizmas neprarastų šilumos. Prieikus, panaudoti dirbtinį kvėpavimą. Nedelsiant kreiptis į gydytoją.
Patekus ant odos	Odos paraudimas, peršėjimas, skausmas	Nusivilkti drabužius, odos vietą, kur pateko preparatas, sausai nuvalyti, o po to bent 15 minučių plauti dideliu kiekiu šalto vandens. Nenaudoti nei muilo nei neutralizuojančių priemonių. Ant nudegusios odos uždėti sterilių tvarstį. Iškvesti gydytoją. Gali prieikti kreiptis į dermatologą.
Patekus į akis	Paraudimas, skausmas, regėjimo sutrikimai	Nedelsiant pašalinti kontaktinius lęšius, švariu skudurėliu pašalinti didesnius kalkių gabalėlius, akis plauti mažiausiai 15 minučių dideliu fiziologinės druskos tirpalu arba vandens kiekiu (vengti stiprios vandens srovės, kadangi galima pažeisti ragenas). Pastaba: asmenis, kurie dažnai kontaktuojasi su kalcio dihidroksidu, galinčiu patekti į akis, reikia pamokyti, kad būtina nedelsiant jas praplauti ir pamokyti kaip tai reikia daryti. Kiekvienu atveju patekus į akis, būtina iš karto konsultuotis su akių gydytoju.
Prarijus	Deginimo jausmas, pilvo skausmas, vėmimas	Nekelti vėmimą. Duoti gerti švarą šaltą vandenį, mažomis porcijomis. Niekada neduoti nieko gerti sąmonę praradusiam žmogui. Reikia nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Bendri nurodymai

Efektai gali pasireikšti vėliau. Atsiradus sutrikimams, reikia konsultuotis su gydytoju,
parodyti produkto pakuotę.

5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Tai nedegus kietas kūnas, į jo sudėtį taip pat įeina milteliai ir/arba dulkės. Nepalaiko
ugnies degimo. Pakaitinus virš 580°C, kalcio dihidroksidas susiskaido į kalcio oksidą ir
vandenį. Kalcio oksidas reaguoja su vandeniu ir išskiria daug šilumos, kurios gali užtekti,
kad užsidegtų degios medžiagos. Kilus gaisrui, reikia naudotis ABCDE milteliniais arba
sniego gesintuvais. Gaisrui gesinti netinka vanduo ar jo antriniai produktai. Gaisrinės
pagalbos tarnybos darbuotojai turi dėvėti apsauginius drabužius ir asmenines kvėpavimo
takų ir akių apsaugos priemones. Nėra specialių reikalavimų, kurie būtų keliami gaisrinės
pagalbos tarnybos darbuotojų apsauginei įrangai.

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS, PATEKUS Į APLINKĄ

Išbirusi produktą kruopščiai ir atsargiai surinkti (nekeliant dulkių debesies) į sandarų indą
arba dulkių nepraleidžiantį maišą (žiūrėk 13 punktą). Neleisti, kad medžiaga kontaktuotų
su vandeniu. Naudoti asmeninės apsaugos priemones (žiūrėk 8 punktą), užtikrinti
atitinkamą vėdinimą bei kontroliuoti dulkių pasklidimą. Vengti neplanuoto patekimo į
paviršinius ir gruntinius vandenis (išauga pH).

7. PREPARATO NAUDOJIMAS IR JO SANDĖLIAVIMAS

7.1 Reikalavimai ir rekomendacijos naudojimui

Saugoti nuo vaikų. Naudojantis preparatu, nevalgyti, negerti, vengti medžiagos patekimo

į akis ir ant odos, stengtis neišvępti dulkių. Dirbtai patalpose su įrengtu bendru arba vietiniu vėdinimu. Laikytis asmens higienos taisyklių, naudoti asmenines apsaugos priemones (žiūrėk 8 punktą).

7.2 Sandėliavimas

Sandėliuoti nuo drėgmės apsaugotose patalpose arba konteineriuose, paženklintuose vadovaujantis 2003 metų kovo 14 dienos Sveikatos ministro įsakymu (Lenkijos Valstybės Žinios, Nr. 61, 2003 m., poz. 552) dėl sandėliavimui arba pavojingų medžiagų bei pavojingų preparatų laikymui skirtą vietą, vamzdyną, indą ir talpą ženklinimo būdų. Apsaugoti nuo galimo užteršimo. Netransportuoti ir nelalaikyti konteineriuose iš aliuminio, ypač kai medžiaga gali kontaktuoti su vandeniu. Kiekvienas konteineris, kuriame yra sandėliuojama medžiaga, turi būti su atitinkamo efektyvumo dulkių šalinimo įrenginiu, o patalpose turi būti įrengtas bendras arba vietinis vėdinimas.

7.3 Specifinis panaudojimas

Néra atskirų rekomendacijų dėl specifinio medžiagos panaudojimo.

8. PREPARATO POVEIKIO PREVENCIJA IR ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONĖS

8.1 Preparato komponento ribinė vertė darbo aplinkos ore

Vadovaujantis 2002 metų lapkričio 29 dienos Darbo ir socialinės politikos ministro įsakymu dėl leidžiamų didžiausių sveikatai pavojingų veiksnių konsistencijų ir intensyvumų darbo aplinkoje (Lenkijos Valstybės Žinios, 02.217.1833), kalcio dihidroksidui didžiausia leidžiama konsistencija yra:

NDS - 2mg/m³

8.2 Preparato poveikio prevencija

8.2.1 Preparato poveikio žmogui prevencija darbo aplinkoje

Būtinas bendras arba vietinis patalpos vėdinimas.

Rekomenduojama darbo vietoje žymeti leidžiamas didžiausias medžiagų ore konsistencijų vertes.

Rekomenduojamos stebėjimo procedūros:

- 2005-04-20 d. Sveikatos ministro įsakymas dėl sveikatai kenksmingų veiksnių tyrimų ir matavimų darbo aplinkoje (Lenkijos Valstybės Žinios, Nr. 73, 2005 m., poz. 645).
- Sveikatai kenksmingų veiksnių tyrimai ir matavimai yra atliekami pagal Lenkijos standartuose apibrėžtus metodus, o jeigu tokį standartą nėra – pagal darbo medicinos tyrimų ir vystymo institucijų rekomenduojamus metodus.

Tuo atveju, kai dėl darbo su preparatu negalima panaudoti kitų prevencinių priemonių, reikia naudoti asmeninės apsaugos priemones.

Kvėpavimo takų apsaugos priemonės: nešioti filtrojančią puskaukę su įtaisytu įkvėpimo vožtuvu, o trumpalaikio kontakto atveju – vienkartinę kaukę.

Rankų apsaugos priemonės: mūvėti apsaugines CE ženklu pažymėtas iš natūralios gumos arba neopreno pagamintas pirštines, o trumpalaikio kontakto atveju – iš medvilnės pagamintas pirštines.

Akių apsaugos priemonės: nešioti apsauginius akinius. Jeigu darbo dienos metu su preparatu daug kontaktuojama, darbo vietą reikia parūpinti specialia vieta akinis nusiplauti.

Odos apsaugos priemonės: apsauginiai darbo drabužiai (su medvilnės tam tikru kiekiu sudėtyje) turi pilnai uždengti odą (ilgos kelnės, ilgos rankovės), avalynė turi būti atspari graužiančioms medžiagoms ir nepraleidžianti dulkių. Jeigu darbo dienos metu su preparatu daug kontaktuojama, darbuotojams reikia užtikrinti galimybę nueiti į dušą, o jeigu būtina, naudoti kremą odos apsaugai, ypač kaklo, veido ir riešų apsaugai.

8.2.2 Preparato poveikio aplinkai prevencija

Reikia parinkti ir instaliuoti atitinkamo efektyvumo filtravimo įrenginius, kad išvengtume neigiamos medžiagos įtakos aplinkai.

9. FIZIKINES IR CHEMINĖS SAVYBĖS

9.1 Bendra informacija

- Būsena - baltas kietas kūnas
- Kvapas - bekvapis

9.2 Su sveikata, sauga ir aplinka susijusi svarbi informacija

- pH - 12,8 prisotintas tirpalas 25 °C temperatūroje
- Virimo temperatūra - netaikoma
- Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra - netaikoma
- Degumas - nedegus kietas kūnas
- Sprogimo savybės - nesprogus
- Oksidavimosi savybės - nėra
- Garų slėgis - nelakus
- Santykinis tankis - 2,24 g/cm³ 20 °C temperatūroje
- Tirpumas vandenye – 1650 mg/dm³ 20 °C temperatūroje
- Paskirstymo koeficientas n-oktanolis/vanduo - netaikoma
- Klampumas – netaikoma
- Garų tankis – netaikoma
- Garavimo greitis – netaikoma

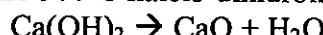
9.3 Kita informacija

- Lydimosi temperatūra - susiskaidymas 580°C temperatūroje
- Tariamasis tankis - 0,5 Mg/m³ 20 °C temperatūroje
- Tirpus amonio druskose, rūgštyse ir glicerine

10. STABILUMAS IR REAKCINGUMAS

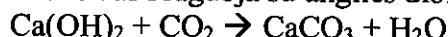
10.1 Vengtinis aplinkos sąlygos

Temperatūra, slėgis, šviesa, supurtimai nesukelia pavojingos medžiagos reakcijos Pakaitintas virš 580°C kalcio dihidroksidas susiskaido į kalcio oksidą ir vandenį:

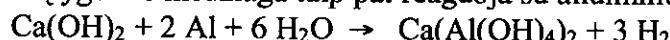
10.2 Vengtinis cheminės medžiagos, sukeliančios pavojingas chemines reakcijas

Kalcio dihidroksidas reaguoja su anglies dioksidu ir susidaro kalcio karbonatas:

Kalcio dihidroksidas reaguoja su rūgštumis ir susidaro kalcio druskos.

Drégnomis sąlygomis medžiaga taip pat reaguoja su aliuminiu ir susidaro vandenilis:

Energinių reaguoja su amonio druskomis ir išskiria amoniaką. Nesukelia sprogimo reakciją sąveikoje su organinės kilmės medžiagomis.

10.3 Pavojingi skilimo produktai

Kalcio dihidroksido skilimo produktu yra kalcio oksidas, kuris yra klasifikuojamas dirginančia medžiaga (X_i; R37/38; R41), tačiau nėra klasifikuojamas 67/548/EEB direktyvos I priede.

11. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

Medžiaga neįtraukta į Sveikatos ministerijos toksiškų ir vėži sukeliančių medžiagų sąrašus. Nėra duomenų apie mirtinias ir toksines dozes žmonėms.

Medalinių kalcio hidroksido mirtinų dozių bandomiesiems gyvūnamams vertės:

LD₅₀ (žiurkė, per os) 7340 mg/kg m.c.

LD₅₀ (pelė, per os) 7000 mg/kg m.c.

10 mg medžiagai patekus į triušio akies junginę, sukelia aštrū dirginimą

Aštraus apsinuodijimo simptomai.

Dulkės sukelia akių ašarojimą, junginės skausmus ir paraudimą, gerklės skausmą, kraujavimą iš nosies, stiprū kosejimą ir dusulį. Patekus ant odos, ypač drėgnos odos, toje vietoje oda parausta ir gali žutti. Dulkėms patekus į akus, jos parausta, yra pažeidžiamos akių vokų ir obuolių junginės, pažeidžiama ragena – ji pūliuoja, atsiranda miglotumas. Patekus į virškinamajį traką, gali sukelti burnos, gerklės, stemplės gleivinės cheminius nudegimus, o taip pat stemplės perforaciją ir kraujavimą.

Létinio apsinuodijimo simptomai.

Létinis akių junginių uždegimas, kraujotaka iš nosies, létiniai odos uždegiminiai procesai, epidermio apsilupimas.

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

12.1 Ekotoksiškumas

12.1.1 Aštrus/Létinis toksiškumas žuvims: Gambusia affinis žuviai $LC_{50} = 160 \text{ mg/l}$ 96 valandų bėgyje, medžiaga netoksiška, nes LC_{50} vertė yra $> 100\text{mg/l}$

12.1.2 Aštrus/Létinis toksiškumas vandens bestuburiams gyvūnams: nėra toksiškumą patvirtinančių duomenų

12.1.3 Aštrus/Létinis toksiškumas vandens augalams: nėra toksiškumą patvirtinančių duomenų

12.1.4 Toksiškumas mikroorganizmams, pavyzdžiui, bakterijoms: esant didelei koncentracijai, išaugus pH, kalcio hidroksidas yra panaudojamas nuotekų nuosėdoms higienizuoti.

12.1.5 Létinis toksiškumas vandens organizmams: nėra toksiškumą patvirtinančių duomenų

12.1.6 Toksiškumas organizmams, gyvenantiems žemėje: nėra toksiškumą patvirtinančių duomenų

12.1.7 Toksiškumas žemėje augantiems augalams: nėra toksiškumą patvirtinančių duomenų, be to, kalcio hidroksidas yra panaudojamas kaip trašos

12.1.8 Bendra įtaka: létinis pH efektas. Nepaisant to, kad produktas yra naudingas gerinant vandens rūgštingumą, didesnio kaip 1 g/l panaudojimas gali būti pavojingas vandens gyvūnijai.

pH > 12 vertė greitai sumažės, po atskiedimo ir karbonizacijos

12.2 Judrumas

Kalcio hidroksidas reaguoja su anglies dioksidu, kuris yra mažai tirpus, ir todėl yra mažai judrus daugumoje dirvožemių. Be to, šis produktas yra naudojamas kaip trašos.

12.3 Išsilaišymas ir skilimas

Kalcio dihidroksidas reaguoja su anglies dioksidu ir susidaro kalcio karbonatas, kuris yra plačiai paplitęs gamtoje. Kalcio dihidroksidas yra naudojamas nuotekų nuosėdoms higienizuoti.

12.4 Biologinio kaupimo potencialas

Nerasta biologinio kaupimo potencijalo savybių. Skilimo produktai, tirpūs kalcio ir kalcio rūgščiojo karbonato junginiai tai natūralios ekosistemos sudedamosios dalys

12.5 PBT savybių įvertinimo rezultatai

Dėl duomenų trūkumo, kol kas neįmanoma teisingai įvertinti medžiagos išsilaišymo, biologinio kaupimo potencijalo ir toksišumo, bet vadovaujantis 12.3 ir 12.4 punktais galima manyti, kad medžiagai nėra būdingos PBT savybės.

12.6 Duomenys apie kitus neigiamus poveikius

Nėra duomenų

13. PREPARATO ATLIEKŲ TVARKYMAS

Vadovaujantis 2001 metų rugsėjo 27 dienos Aplinkos ministro įsakymu (Lenkijos Valstybės Žinios, Nr. 112, 2001, poz. 1206) dėl atliekų katalogo, kalcio dihidroksido

atliekos buvo suklasifikuotos į grupę „Atliekos iš mineralinių užpildų gamybos (tame cemento, kalkių ir tinko) bei iš jų išgautų gaminių“ (10 13 kodas) ir į subgrupes: „Atliekos iš degtų ir gesintų kalkių gamybos“ (kodas 10 13 04). Detalias elgesio su atliekomis taisykles aprašo 2001 metų balandžio 27 dienos Istatymas (Lenkijos Valstybės Žinios, Nr. 62, 2001 m., poz. 628) „Apie atliekas“. Vadovaujantis 2001 metų sausio 16 dienos Europos Tarybos sprendimu, kurį pakeitė 2000/532/EB sprendimas dėl atliekų sąrašo (101304), šio produkto atliekos nėra laikomos pavojingomis. Atliekos, kurių nepavyko skirti antriniams panaudojimui, turi būti neutralizuotos jų atsiradimo vietoje. Mažus gesintų kalkių kiekius galima atsargiai surinkti į indus sauso pavidalo. Didelius kiekius galima panaudoti žemės ūkyje kaip kalkines trašas, suderinus tai su Vaivadijos aplinkosaugos institucija. Užterštus ipakavimus reikia atiduoti antriniams perdirbimui.

14. PREPARATO VEŽIMAS

Nėra klasifikuotas pavojingu, jį vežant:

IMDG: neklasifikuojamas

ADR: neklasifikuojamas

RID: neklasifikuojamas

ICAO/IATA: neklasifikuojamas

Reikia vengti dulkių pasklidimo preparato transportavimo metu, tam jį vežti reikia sandariuose kalkėms vežti skirtuose konteineriuose bei gamintojo ipakavimuose

15. TEISINĖ REGLEMENTACIJA

Kalcio dihidroksidui dėl didelio tonažo > 1000 tonų bus įvertintas cheminis saugumas. Pagal 67/548/EEB ir 1999/45/EB direktyvų reikalavimus, su sveikata, sauga ir aplinka susijusi svarbi informacija yra nurodyta etiketėje:

STATYBINĖS KALKĖS EN 459-1 CL 90-S	
ZPW „Trzuskawica” S.A., Zakład Kujawy, 88-192 Piechcin	
tel. 052 3834400, faksas 052 3834498	
KALCIO DIHIDROKSIDAS	
EB numeris: 215-137-3	
	Dirgina kvėpavimo takus ir odą; Gali rimtai pažeisti akis.
X _i – dirgli medžiaga	Saugoti nuo vaikų; neįkvėpti dulkių; vengti patekimo ant odos ir į akis; patekus į akis, nedelsiant praplauti dideliu vandens kiekiu ir kreiptis į gydytoją; nešioti akinius arba veido apsaugą; prararius, nedelsiant kreiptis į gydytoją - parodyk ipakavimą arba etiketę.
25 kg	

Kalcio dihidroksidui nėra išduodami leidimai pagal 2006 metų gruodžio 18 dienos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 VII skyrių ir jam netaikomi apribojimai pagal šio reglamento VIII skyrių.

Šis saugos duomenų lapas yra paruoštas pagal 2006 metų gruodžio 18 dienos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 II priedą.

16. KITA INFORMACIJA

Kita informacija svarbi naudotojo sveikatai ir saugai bei aplinkosaugai:

Produkto pavojingumo apibréžimas:

R rizikos frazės:

R37/38 - dirgina kvėpavimo takus ir odą

R41 - pavojus rimtai pažeisti akis

Saugaus naudojimo aprašymas:

S saugos frazės:

S2 - saugoti nuo vaikų

S22 - neijkvępti dulkių

S24/25 - vengti patekimo ant odos ir į akis

S26 - patekus į akis, nedelsiant jas praplauti dideliu vandens kiekiu ir kreiptis į gydytoją

S39 - nešioti akinius arba veido apsaugos priemones

S46 - prarijus, nedelsiant kreiptis į gydytoją – parodyk įpakavimą arba etiketę

Kiekvienas naudotojas turi susipažinti su šiuo saugos duomenų lapu.

Šis saugos duomenų lapas papildo naudojimo techninės instrukcijas ir jų nepakeičia. Čia pateikta informacija remiasi tą dieną turimomis žiniomis apie produktą. Ši informacija yra pateikiama kaip pagalba naudotojui. Šis saugos duomenų lapas neatleidžia preparato naudotojo nuo visų teisės norminių, administracinių ir darbo saugos aktų laikymosi.

Vartotojas yra įspėjamas, kad gali kelti pavoju, jeigu produktą naudos kitais nei jo paskirties tikslais. Informaciją apie kalcio naudojimą bei jo cheminės sudėties detales galima gauti saugos duomenų lapą išdavusioje organizacijoje:

ZPW „Trzuskawica” S.A. 26-052 Sitkówka-Nowiny, Kokybės skyrius

Tel.: 041 346 50 87, faksas: 041 346 51 56

Naudotojas turi žinoti ir savo veikloje naudotis visa saugos duomenų lape pateikta informacija. Naudotojas pats atsako už visų atsargumo priemonių, naudojantis produktu, laikymasi.

Paruošė: mgr. inž. Elżbieta Korzeniewska

PATVIRTINO:

PREZES ZARZĄDU

Michał Jankowski